

Fjord
kommune

Førebyggjande oppvekstplan 2024 – 2032

Gode vekstvilkår

Livskraftig, skapande, nær, raus og berekraftig

Vedtatt i kommunestyret 20.06.24

Innhald

Innhald	2
1. Formål med planen	3
2. Lovgrunnlag	4
§ 15-1 Kommunens ansvar for å førebygge omsorgssvikt	4
Andre relevante lovverk	4
3. Utfordringsbilde	5
4. Målsettingar med Fjord kommune sin oppvekstplan	6
5. Samordning og koordinering av tidleg innsats og førebygging	6
BTI- betre tverrfagleg innsats	7
Førebyggande plan	8
Foreldrestøtte - ICDP	8
Innsats mot utanforskap og fattigdom i barnefamiljar	8
Handlingsplan mot vald i nære relasjonar	9
6. Tenester i «Laget rundt barnet»	9
Psykisk helse- og rusteneste	9
Helsestasjon- og skulehelseteneste	9
Barnehage og skule	10
Kulturskulen	10
Pedagogisk psykologisk teneste (PPT)	10
NAV	11
Habiliteringstenesta	11
Barnekoordinator	11
Barnevernstenesta	11
7. Oppsummering	12
8. Evaluering og rullering	13
Kjelde	14
Vedlegg	15
Tiltaksplan	15
Tverrfagleg samarbeid på system- og individnivå i Fjord kommune	18
Hjelpetiltak til barn og unge	22
Førebyggande tiltak	32

1. Formål med planen

Hovudformålet med førebyggjande oppvekstplan er å sikre oppfølging av nasjonale føringar, mål og strategiar i Kommuneplanen sin samfunnsdel, og andre politiske vedtak. Planen skal gje eit felles utgangspunkt og vise retning for tenesteområda som kan bidra til å fremje gode oppvekstvilkår. Mål og strategiar må forankrast på kvart leiarnivå i tenestene og er grunnlag for samarbeid, samordning og tenesteutøving. Mål, strategiar og tiltak omfattar universelle arenaer og tenester som barnehagar, skular, førebyggjande helsetenester, psykisk helseteneste og fritidssektor.

Oppvekstplanen skal dekke plankrav i barnevernslova som trådde i kraft 1.1.2022: Kommunen skal fremje gode oppvekstvilkår gjennom tiltak for å førebygge at barn og unge blir utsett for omsorgssvikt eller utviklar åtferdsvanskar. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tenestetilbod til barn og familiar.

Kommunestyret skal vedta ein plan for kommunen sitt førebyggjande arbeid etter første ledd. Planen skal beskrive kva som er måla for arbeidet, korleis arbeidet skal organiserast og fordelast mellom tenestene i kommunen, og korleis tenestene skal samarbeide.

Fjord sin oppvekstplan famnar vidare enn dette formålet, då den omfattar førebyggjande arbeid også når det ikkje handlar om omsorgssvikt eller åtferdsvanskar.

Planen vil bidra til ei overordna forankring av det førebyggjande tilbodet og fordelinga av kommunen sine ressursar til dette arbeidet. Det vil dessutan vere eit viktig verktøy for å sikre forpliktande og systematisk innsats for tilrettelegginga av heilskaplege tenester. Forankring av oppvekstplanen hjå leiing og på politisk nivå er avgjerande for å lukkast med den endringa.

2. Lovgrunnlag

I Lov om Barnevernstenester § 15-1 ligg kravet til ein forebyggande oppvekstplan som femnar om dei ulike kommunale instansane opp mot born/unge/familiar og inneheld kvar ansvaret for dei ulike tiltaka ligg. Forventningane er nedfelt i revidert barnevernslov, men vert utøvd hovudsakeleg av andre tenester. Barnevernsreforma vert også kalla ei «oppvekstreform» fordi ein berre kan nå måla ved ei endring i heile oppvekstsektoren.

§ 15-1 Kommunens ansvar for å førebygge omsorgssvikt

“Kommunen skal fremme gode oppvekstsvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsproblemer. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier.

Kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid etter første ledd. Planen skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide.”

Andre relevante lovverk

- **Helse- og omsorgstenestelova** som seier i § 1-1, punkt 2 at lova sitt formål er særleg å fremje sosial tryggleik, betre levevilkåra for vanskelegstilte, bidra til likeverd og likestilling og førebygge sosiale problem
- **Barnehagelova** som seier i § 2 at «Barnehagen skal ha ein helsefremjande og ein førebyggjande funksjon og bidra til å utjamne sosiale forskjellar»
- **Opplæringslova** som seier i § 1-1 at “Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og haldningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet”
- **Lov om sosiale tenester i NAV.** Formålet med loven er å betre levekåra for vanskelegstilte, bidra til sosial og økonomisk tryggleik, her under at den enkelte får høve til å leve og bo sjølvstendig, og fremje overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltaking i samfunnet. Loven skal bidra til at utsette barn og unge og deira familiar får eit heilskapleg og samordna tenestetilbod. Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problem.
- **Lov om endringar i velferdstenestelovgivinga (samarbeid, samordning og barnekoordinator)**
 - Lov om sosiale tenester §13
 - Lov om arbeids- og velferdsforvaltninga §15a
- **§13.Samarbeid med andre offentlege organ og tenesteytarar og samordning**

Kommunen i arbeids- og velferdsforvaltninga skal medverke til at sosiale omsyn blir ivaretatt av andre offentlege organ som har betydning for at formålet med loven blir oppnådd.

Blir det påvist mangel ved tenester som andre delar av forvaltninga skal yte til personar med eit særleg hjelpebehov, skal kommunen i arbeids- og velferdsforvaltninga om nødvendig ta opp saka med rette vedkomande. Er det uklart om kvar ansvaret ligg, skal kommunen i arbeids- og velferdsforvaltninga søkje å klargjere forholdet.

3. Utfordringsbilde

Dei fleste barn og unge i Fjord opplever eit trygt og godt oppvekstmiljø. Dei har familie som er støttande og dei møter dedikerte vaksne med kompetanse i dei ulike kommunale tenestene. Fritidstilbodet er også rikt og variert, til trass for innbyggjartalet som er lågt samanlikna med nabokommunane. Nokon nyttar seg også av fritidsaktivitetar utanfor kommunegrensene.

Men slik er det ikkje for alle, og for å legge til rette for gode oppvekstvilkår for alle treng vi forståing for og innsikt i barn og unge sin livssituasjon.

Vi veit likevel noko om kva barn og unge synest er utfordrande og vanskeleg.

Folkehelseoversikta for Fjord kommune (2019-2023) peikar på tre hovudsatsingsområde

- Folketalsutvikling
- Sosiale helseforskjellar og livsstilsutfordringar
- Einsemd og utanforskap

Innanfor desse hovudområda finn vi ulike påverknadsfaktorar som vart vurdert viktige i prosessmøtet om oversikta (2019):

- Sosiale helseforskjellar og livsstilsutfordringar;
Bruk av sosiale media, rus, sosial ulikskap, familiefattigdom, trygge gang- og sykkelveggar for kvardagsaktivitet, overvekt og fedme blant ungdom.
- Einsemd og utanforskap;
Formelle og uformelle møteplassar for sosialt fellesskap, isolasjon og einsemd, relasjonskompetanse/språkkompetanse frå barnehagealder, mobbing, tilgang til kollektivtransport og psykisk helse.

Ungdata-undersøkinga (2020) viser at ungdom i Fjord generelt er fornøgd med livet sitt og lokalsamfunnet som dei opplever som trygt. Fleirtalet er også tilfreds med foreldra sine, og dei har vener dei kan stole på. Dei har framtidstru. Skulen er ein god plass å vere for dei fleste, men ikkje alle opplever det slik. Eit punkt som dei er mindre nøgd med er kulturtilbodet og kollektivtilbodet. Stadig meir av tida blir brukt til skjermbaserte aktivitetar, og barn og unge i Fjord skil seg ikkje vesentleg ut frå landsnittet. Under ti prosent har smakt alkohol i ungdomsskulealder. Når det gjeld dette ser vi eit skilje i overgangen mellom ungdomsskule og vidaregåande.

Oppvekstprofilen (2023) viser at kommunen ligg signifikant dårlegare an enn landsnivået på to punkt:

- Barn med barnevernstiltak, 0-17 år. Fjord 6,7 %, Norge 3,9 %.
- Bemanning i barnehage (pedagogisk kompetanse). Fjord 76 %, Norge 92 %.
Punktet om mobbing på skulen, 7. klasse: Fjord 12 %, Norge: 7 %. Men kommunen er ikkje signifikant forskjellig frå landsnivået.

Tilbakemelding frå tilsette som jobbar med barn og unge

- Tenestene som arbeider med barn og unge i Fjord ser trendar her som elles i samfunnet. Innan psykisk helse kjem det fram tema som bekymringar, skulevegging,

kjønnsidentitet. Tilsette opplever at nokre barn lever i familiar med vedvarande lav inntekt, det bur i dag rundt 50 barn i kommunen i familiefattigdom.

- Fleire opplever utanforskap dersom dei ikkje har same interesser som dei andre i klassen, eller om dei ikkje er med på fotballaget eller andre «populære» fritidsaktivitetar. Det finst felles møteplassar, men det er varierende bruk og oppmøte. Skjermbruk og mindre fysisk aktivitet er andre utfordringar. Barn og unge er mindre engasjerte enn før, og viser mindre initiativ. Det er generelt mindre respekt for autoritetar og meir utagering. Det er ei auke i barn og unge som blir utgreia for ulike diagnoser.
- Mange opplever at føresette ikkje engasjerer seg på same måte som tidlegare, at dugnadsanda og viljen til innsats for fellesskapet i lokalsamfunnet går nedover. Fleire føresette er usikre i foreldrerolla og har utfordringar med grensesetting.

Elevråda og ungdomsrådet peikar på desse utfordringane:

- Kollektivtransport, møteplassar på tvers av bygdene, gang- og sykkelveg, park med aktivitetar, uteområde, badeplass med stupetårn.
- For få ungdommar kjem tilbake til kommunen etter dei er ferdig med utdanninga.

Tiltaka for ein del av desse punkta går vi ikkje nærare inn på i oppvekstplanen, då dei er ein del av kulturplanen for Fjord kommune.

4. Målsettingar med Fjord kommune sin oppvekstplan

I tråd med utfordringsbildet og samfunnsdelen av kommuneplanen er målsettingane at;

- Barn og unge har kompetanse og ferdigheiter til å møte morgondagens samfunn
- Foreldre/føresette som kan gje barn og unge ein trygg og god oppvekst
- Gode og inkluderande oppvekstmiljø som fremjar tryggleik, læring, trivsel, helse og reduserer sosial ulikskap.

5. Samordning og koordinering av tidleg innsats og førebygging

Med oppvekstreforma har kommunen no eit tydelegare ansvar for koordinerte tenester og tidleg innsats i det førebyggjande helsearbeidet for barn og unge. Statlege føringar og forsterka lovkrav, samt ulike nasjonale, regionale og lokale samhandlings- og kompetanseutviklingsprosjekt gir behov for ein samhandlingsmodell på kommune-, teneste- og individnivå:

Barnevernsreforma/oppvekstreforma

Gjennom barnevernsreforma stillast auka krav til kommunane om tidleg innsats og gode førebyggjande tenester i heile oppvekstsektoren

Samarbeid om tenester til born, unge og deira familiar, nasjonal rettleiar

For å styrkje oppfølginga av utsette born, unge og deira familiar, er det med verknad frå 1. august 2022 vedtatt bestemmingar om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan. Samordningsbestemmingane kjem fram i 14 lovverk på heile velferdsområdet.

Tidleg oppdaging av utsette born og unge. Nasjonal fagleg retningsline

Målet med retningslina er å styrkje oppdagar- og handlingskompetansen hos leiarar og tilsette i kommunen. Den rettar seg mot alle barn og unge, med mål om å nå dei utsette slik at dei får tilpassa hjelp og oppfølging

Kompetanseløftet «Spesialpedagogikk og inkluderande praksis»

Eit varig kompetanseløft på det spesialpedagogiske feltet, som skal bidra til at alle kommunar og fylkeskommunar har nok kompetanse tett på barna og elevane for å kunne førebygge, fange opp og gi eit inkluderande og tilpassa pedagogisk tilbod til alle. Dette skal inkludere barn og elevar med behov for særskilt tilrettelegging

Barn og unge si helseteneste Møre og Romsdal

Satsinga barn og unge si helseteneste består av sju samhandlingsforløp for dei vanlegaste psykiske plagar hjå barn og unge. Hensikta er å gi brukarar og fagpersonar betre oversikt over ansvarsområde og roller.

Nasjonalt forløp for barnevern

Nasjonalt forløp for barnevern skal sikre at barn i barnevernet får helsehjelp dersom barnet har helseproblem, psykiske vanskar, tannhelseproblem eller rusproblem.

Psykisk helsearbeid barn og unge. Nasjonal rettleiar

Beskriv eit heilskapleg og samordna psykisk helsearbeid for barn og unge, frå helsefremjande og førebyggjande arbeid til oppfølging, behandling og samhandling om barn og unge som står i fare for, eller har utvikla psykiske plager av ulik alvorsgrad. Gir anbefalingar til helse- og omsorgstenestene om roller, ansvar og samhandling i psykisk helsearbeid

SkuleLOS

Kommunalt tilsett spesialpedagog som arbeidar på system- og individnivå for å hjelpe ungdom som har stort skulefråvær og står i fare for å falle ut av ordinær skulegang

BTI- betre tverrfagleg innsats

Fjord kommune skal bruke BTI modellen for å utarbeide og formalisere ein heilskapleg, modell på tvers av ulike sektorar. Modellen har tre nivå, kommune-, teneste- og individnivå, og er utvikla for å styrke tidleg innsats og tverrfagleg oppfølging av barn og unge. På denne måten oppfyller kommunen samarbeids- og samordningsplikt på alle nivå.

Det er oppretta ei prosjektgruppe og ein prosjektplan for utvikling av BTI. Prosjektet er i 3 fasar: kartlegging, utvikling og implementering. Prosjektet er planlagt over 2 år, etter det kan kommunen søke ytterlegare tilskot for vidare utvikling av modellen.

Førebyggande plan

Den førebyggande planen som no ligg føre vil bli styrka med BTI-modellen. Vedlegg til planen viser kommunen sine førebyggande tiltak og hjelpetiltak og korleis tiltaka er organisert og fordelt mellom tenestene i kommunen. BTI-modellen vil særleg betre tverrfagleg samhandling mellom ulike tenester, og den skal sikre leiarforankring og støtte. BTI skal vidare hjelpe oss i å utvikle ein handlingsretteleiar som sikrar tidleg oppdaging og innsats, og hindrar brot i oppfølginga av konkrete saker.

Foreldrestøtte - ICDP

Hensikta med barnevernsreforma er å styrke det kommunale førebyggande arbeidet. I kartlegginga av kommunale tenestetiltak (og på bakgrunn av opplevde utfordringar i befolkninga) har ein sett at kommunen har behov for styrking i det foreldrestøttande tilbodet. Kommunen har motteke tilskot til foreldrestøttande tiltak og skal tilby International Child Development Programme (ICDP). Dette er eit anerkjent program for foreldrerettleiing som nyttast i mange kommunar. ICDP brukast allereie som ein del av introduksjonsprogrammet for flyktningar i kommunen. Det er arbeidd ut ein plan for implementering av ICDP i kommunale tenester, inkludert sertifisering av nye ICDP veiledarar.

Innsats mot utanforskap og fattigdom i barnefamiljar

Årsaker til utanforskap er ofte samansette. Eit fragmentert hjelpeapparat kan forsterke utanforskap og dette viser eit behov for ein heilskapleg innsats på oppvekstfeltet. Arbeidet mot utanforskap kan sjåast på som ei overordna målsetting som inkluderer alle tenester og innsatsar skildra i oppvekstplanen.

Kommunen førebygg utanforskap mellom anna gjennom:

- Gode basistenester i barnehage, skule og helseteneste
- Tidleg og samordna innsats
- Innsats mot familiefattigdom
- Inkluderande møteplassar for alle
- Hindre fråfall frå vidaregåande skule
- Eit aktivt bustadsosialt arbeid

Ein heilskapleg kommunal innsats mot fattigdom dreiar seg mellom anna om å bidra til å styrke og sikre familien sitt inntektsgrunnlag. Gode utdannings- og arbeidsmoglegheiter er sentralt. NAV er ein av fleire viktige kommunale aktørar for å motvirke fattigdom gjennom arbeidsstimulering og økonomisk tryggleiksnett. Kommunen har fleire tiltak for å dempe negative verknadar av fattigdom her- og -no, og desse styrker deltaking og førebygg utanforskap (sjå vedlagt førebyggande tiltaksliste). Kommunen sitt samla førebyggande arbeid skal motvirke fattigdom og utanforskap vidare i livet når barna blir vaksne. Det handlar mellom anna om å tilby gode kommunale tenester gjennom heile oppvekstløpet. Kommunen nyttar også private aktørar som t.d. Inn på tunet i det førebyggande arbeidet. Arbeid mot utanforskap og fattigdom kan ikkje sjåast isolert frå andre førebyggande tiltak, men må inkluderast i alt planarbeid og tiltaksaktivitetar knytt til born, unge og deira

foreldre. For å få ei heilskapleg satsing mot utanforskap og familiefattigdom vil kommunen utarbeide ein handlingsplan mot familiefattigdom. Det bustadsosiale arbeidet er ein viktig del av innsatsen mot utanforskap og beskrive i [bustadsosial handlingsplan](#).

Handlingsplan mot vald i nære relasjonar

Fjord kommune har ein eigen handlingsplan mot vald i nære relasjonar. [Handlingsplan mot vald i nære relasjonar - Sunnmøre 2021-2025 \(krisesenter-sunnmore.no\)](#) Denne er utarbeidd i samarbeid med 12 andre kommunar og krisesenter for Sunnmøre.

Handlingsplanen seier kommunen sitt ansvar famnar vidt og er eit samansett arbeidsfelt. Kommunen har eit særleg ansvar for å førebygge, avdekke og avverje vald og overgrep. I det førebyggjande helsearbeidet blir tema vald og overgrep tatt opp gjennom svangerskap, småbarnstid og ungdomstid etter nasjonale retningslinjer, men forskning viser at tenestene ikkje klarer å avdekke vald og overgrep i tilstrekkeleg grad. Det er behov for auka kompetanse og tiltak innan temaet.

6. Tenester i «Laget rundt barnet»

Psykisk helse- og rusteneste

Ny nasjonal rettleiar for psykisk helsearbeid born og unge, slår fast at kommunen skal sørge for tilgjengeleg og tverrfagleg psykisk helseteneste som gir tidleg hjelp og behandling. Kommunen har fått tilskot til å utvikle og etablere eit lågterskeltilbod for psykisk helse- og rustenester til barn og unge. Tilbodet vil ikkje organiserast som ei eiga teneste, men vere ein del av den psykiske helsetenesta i kommunen for heile befolkninga. Tenesta vil ha eit familieperspektiv, og inngå i kommunens BTI- satsing. Skulehelsetenesta og helsestasjonen vil vera viktige samarbeidspartnarar.

Helsestasjon- og skulehelseteneste

Tenestene si hovudoppgåve er å førebygge sjukdom og fremje helse. Jordmortenesta, helsestasjons- og skulehelsetenesta, samt helsestasjon for ungdom er lågterskeltilbod i det førebyggjande helsearbeidet. Det er retta mot gravide og eventuell partner, småbarn 0-5 år, barn og unge 5-20 år og foreldre/føresette.

Tenesta bidreg inn i barnehagar og skular og samarbeider også med barnevern, psykisk helseteneste, fastlegar, fysioterapeut m.m. (Sjå førebyggjande tiltak og hjelpetilbod i vedlegg).

Tenesta har klare nasjonale føringar og mål. Den skal fremje psykisk og fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold, førebygge sjukdom og skadar, utjamne helseforskjellar og førebygge, avdekke og avverje vald, overgrep og omsorgssvikt. Ved å oppdage, kartlegge og arbeide tverrfagleg er tenestene sentrale i førebyggjande helsearbeid, saman med barnehage og skule fordi dei møter alle born i kommunen.

Barnehage og skule

Berande prinsipp for barnhage og skule er tidleg innsats, inkluderande praksis og eit godt tilpassa pedagogisk tilbod. Barnehage og skule er ein viktig arena for at barn og unge skal utvikle seg og lære, få eit godt liv og bli godt rusta til å møte framtida.

I 2017 kom det ny rammeplan for barnehage som tydeleggjer barnhagane sitt ansvar og rolle, og om rettane til føresette. Mandatet til barnehagane er, i samarbeid og forståing med heimen, å ta vare på behovet for omsorg til barna. Det blir lagt til rette for at barna har fridom til leik, opplevingar og å påverke sin eigen barndom. Læringsmiljøet i barnhagen skal vere utviklande for sosial og språkleg kompetanse.

Arbeidet i skulen er mellom anna styrt av Opplæringslova med føreskrift, læreplanverk LK 20 og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis.

Grunnleggjande verdiar og prinsipp for opplæringa er å utvikle kunnskap, ferdigheiter og haldningar som bidrar til utvikling av identitet og livsmeistring som rustar elevane for aktiv deltaking i vidare utdanning, arbeid og samfunnsliv. Ein god skule har opplæring av høg kvalitet der meistring, læreglede og trivsel står sentralt.

Alle skulane i Fjord kommune har tilbod om SFO for born i 1.- 4. klasse, og for born med særskilte behov opp til 7. klasse. SFO er ein viktig sosial arena som bidreg til inkludering, utvikling av vennskap, leik og moglegheit til å prøve seg på ulike aktivitetar.

Kulturskulen

Opplæringsloven og rammeplan for kulturskulen legg føringar for innhaldet. Kulturskulen skal vere ein tilgjengeleg arena i barn og unges liv, for kunst- og kulturopplevingar, for personleg, sosial og kunstnarisk vekst og utvikling. Kulturskolen skal leggje til rette for at elevane får delta i ulike aktivitetar der dei får lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstnariske uttrykk, i eit trygt og godt skolemiljø.

Formålet til kulturskolen er å gi eit undervisningstilbod av høg fagleg og pedagogisk kvalitet til alle barn og unge, uavhengig av kvar dei bur og økonomi. Tilbodet skal bidra til danninga barn og unge får, til å fremje respekt for den kulturelle tilhøyrsele andre har, til bevisstgjerings av eigen identitet og til å utvikle evna til kritisk refleksjon. Kulturskolen bør vere ein samarbeidande aktør med barnehagen, grunnopplæringa og SFO. Kunst og kulturuttrykk berøre grunnvilkår ved vårt tilvære som glede, lengsel, draumar, melankoli og einsemd, og er fundamentale i dannelsesprosessen.

Pedagogisk psykologisk teneste (PPT)

PP-teneste skal hjelpe barnehagar og skular med kompetanse- og organisasjonsutvikling, og gjere sakkunnige vurderingar av barn og elevar sine særlege behov.

PP-teneste kan vere organisert som ei kommunal teneste, eller som eit samarbeid med andre kommunar og/eller fylkeskommunen. Fjord kommune har samarbeidsavtale med Stranda kommune. PP-tenesta kan samarbeide tverrfagleg på lokalt nivå, for eksempel med helseteneste eller barnevernteneste, og på statleg nivå med Statped eller spesialisthelseteneste.

NAV

NAV har plikt til å medverke i kommunen si førebyggjande verksemd, slik at barn, unge og familiar får eit heilskapleg og samordna tenestetilbod. NAV er med dette ein relevant aktør med delansvar inn i oppvekstreforma. Tenesta har eit særleg ansvar for personar som fell utanfor eller får utilstrekkeleg hjelp frå andre statlege eller kommunale velferdsordningar. Det rettast særskilt merksemd mot forhold som er viktige for sosialt vanskelegstilte, personar utanfor arbeidslivet og for oppvekstvilkåra til barn og unge. NAV forvaltar ei rekke tenester av verdi for barnefamiljar, og hjelper mange som har forsørgjar- og omsorgsansvar for barn.

NAV-kontoret må sikre at barnet sitt beste er eit grunnleggjande omsyn ved alle handlingar og avgjersler som vedgår barn. Dette inneber at NAV-kontoret i oppfylgning av foreldre skal kartleggje og dokumentere barna sin situasjon, og iverksette tiltak når det er naudsynt. Barn av foreldre som mottek sosiale tenester, til dømes kvalifiseringsprogram, økonomisk stønad eller midlertidig bustad, er ei særleg utsett og sårbar gruppe barn. Behova hos det einskilde barn skal vurderast konkret i grunngjevinga når vedtak fattast. Fjord kommune har avtale om vertskommunesamarbeid med Ålesund kommune.

Habiliteringstenesta

Gir oppfølging og tilrettelegging på fleire livsområde, til dømes bustad, aktivitet og sosialt miljø, i tillegg oppfølging av somatisk og psykisk helsetilstand. Habiliteringstenesta skal ivareta den enkelte sitt behov for heilskapleg omsorg gjennom dagtilbod, heildøgnsoppfølging og rettleiing i bustad, støttekontakt, brukarstyrt personleg assistanse, avlastningstilbod og fritidsaktivitetar. Tenestetilbodet skal ha fokus på trivsel og tryggleik for menneske som treng oppfølging og hjelp, legge til rette for ein aktiv og sosial kvardag, førebyggjande og behandlande tiltak, samt bruk av tilgjengeleg velferdsteknologi. Førebygge einsemd, skape trivsel, bidra til at brukarane føler meistring i kvardagen, legge til rette for eit aktivt liv og å oppretthalde eit best mogleg funksjonsnivå.

Barnekoordinator

Familiar som har eller ventar barn med alvorleg sjukdom, skade eller nedsett funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og samansette eller koordinerte helse- og omsorgstenester og andre velferdstenester, har rett til barnekoordinator. Barna og ungdommane har ofte eit omfattande hjelpebehov og behov for tett oppfølging i ulike fasar av livet. Barnekoordinator skal sikra meir samanhengande og betre koordinerte tenester til desse barna og ungdommane.

Barnevernstenesta

Barn og ungdom under 18 år har krav på omsorg og rett til ein trygg oppvekst. Det er i første rekkje eit foreldreansvar. Når foreldre i kortare eller lengre periodar ikkje greier å ivareta dette ansvaret, skal barnevernet hjelpe. Barnevernet si oppgåve er å ta vare på dei mest utsette barna. Barnevernet skal beskytte barn mot omsorgssvikt og sikre barn tryggleik og rom for utvikling.

Barnevernstenesta skal ikkje bruke meir inngripande tiltak enn det som er nødvendig. I praksis betyr det at barnevernet fyrst og fremst gir hjelp i heimen, slik at foreldra sjølv skal kunne meistre sitt omsorgsansvar. Dette kan vere ulike hjelpetiltak, som råd og rettleiing til familien, avlastningstiltak, støttekontakt og barnehageplass.

Figur som illustrerer samarbeidet

7. Oppsummering

Denne planen skal gi eit felles utgangspunkt og vise retning for tenestedområda som kan bidra til å fremje gode oppvekstvilkår. Planen godkjennast i kommunestyret og det overordna ansvaret for kommunen sitt førebyggjande arbeid plasserast i den politiske leiinga. Grunntanken i barnevernsreforma er å flytte fokus og innsats i kommunen frå tunge og kostbare tiltak, til meir førebygging og tidleg innsats.

Retninga for tenestedområda kan oppsummerast i tidleg førebygging og innsats, meir foreldrestøtte inn i tenestene, og innsats mot utanforskap og familiefattigdom. I arbeidet med førebyggjande oppvekstplan har kommunen kartlagt alle førebyggjande tiltak og hjelpetiltak, og korleis desse er organisert. Når denne planen blir ferdigstilt er Fjord kommune inne i ein prosess med kartlegging, endring og styrking av tenestene gjennom BTI-modellen. BTI-modellen vil styrke det førebyggjande arbeidet, med målsetting om tidleg og meir målretta innsats, og betre samhandling mellom tenestene. Overordna skal BTI-modellen sørge for eit heilskapleg, systematisk arbeid som er forankra i leiinga. Planen gjeld for eit lengre tidsrom, men det er tenkt at siste del av planen, førebyggjande tiltak og hjelpetiltak, skal vere eit levande dokument, som utviklar seg gjennom implementering av BTI-modellen.

8. Evaluering og rullering

Planen skal reviderast ved behov, minimum kvart fjerde år.

Handlingsplanen skal rullerast årleg i samband med budsjettbehandlinga.

Evaluering av tiltaka skal skje årleg i det tenesteområdet tiltaket ligg med ansvarleg som pådrivar, eller i tverrfagleg gruppe med overordna som ansvarleg.

Skjema for tverrfagleg samarbeid, hjelpetiltak og førebyggjande tiltak vil bli kontinuerleg oppdatert ved utvikling av kommunale tenester.

Kjelde

[Bufdir \(2023\). Fattigdom - veileder om arbeid for barn som lever i fattigdom](#)

Folkehelseinstituttet (2023). [Oppvekstprofiler](#)

[Handlingsplan mot vald i nære relasjonar. Sunnmøre 2021-2025.](#)

Helsedirektoratet (2017). Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom [nettdokument]. Oslo:

Helsedirektoratet (sist faglig oppdatert 10. juni 2022, lest 27. september 2022). Tilgjengeleg frå <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten>

Helsedirektoratet (2018). Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen [nettdokument].

Oslo: Helsedirektoratet (sist faglig oppdatert 16. mars 2022, lest 18. oktober 2022). Tilgjengeleg frå <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/svangerskapsomsorgen>

Helsedirektoratet (2019). Nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet (siste faglige endring 03. desember 2019, lest 21. februar

2024). Tilgjengeleg frå <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/tidlig-oppdagelse-av-utsatte-barn-og-unge>

Helsedirektoratet (2022). Veileder om samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier

[nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet (siste faglige endring 23. august 2023, lest 21. februar 2024). Tilgjengeleg frå <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/samarbeid-om-tjenester-til-barn-unge-og-deres-familier>

Helsedirektoratet (2023). Nasjonal veileder for psykisk helsearbeid barn og unge [nettdokument].

Oslo: Helsedirektoratet (siste faglige endring 24. oktober 2023, lest 26. februar 2024). Tilgjengelig frå <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/psykisk-helsearbeid-barn-og-unge>

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) \(2005\)](#)

[Lov om barnevern \(barnevernsloven\) - Lovdata](#)

[Lov om grunnskule og den vidaregåande opplæringa](#)

[Lov om kommunale helse- og omsorgstenester](#)

[Lov om sosiale tenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#)

Prop. 133 L (2020-2021) *Lov om barnevern (barneloven) og lov om endringer i barnevernloven: tilråding fra Barne- og familiedepartementet 9. april 2021, godkjent i statsråd samme dag. Regjeringen Solberg).*

[Ungdataundersøkelsen 2020](#)

[Utdanningsdirektoratet \(2022\): Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis](#)

Vedlegg

Tiltaksplan

Tiltaksplanen er eit vedlegg til førebyggjande oppvekstplan i Fjord og beskriv ulike tiltak vi ønsker å få på plass. Ein del av tiltaka er på systemnivå med kompetanseheving av tilsette i «Laget rundt barnet» anten felles, eller på dei ulike tenesteområda. Evaluering av tiltaka skal skje årleg i det tenesteområdet tiltaket ligg med ansvarleg som pådrivar, eller i tverrfagleg gruppe med overordna som ansvarleg.

Hovudmål	Tiltak	Ansvar	Periode
Gode og inkluderande oppvekstmiljø som fremjar tryggleik, læring, trivsel, helse og reduserer sosial ulikskap.	Utvikle samhandlingsmodell for kommunen	Satsingsleiar BTI	2024-2026 (2027)
	Utvikle samarbeids- og leiingskompetanse i »Laget rundt barnet»	Kommunalsjef oppvekst og kultur Kommunalsjef helse, omsorg og velferd	
	Etablere tverrfaglege grupper i barnehage og skule	Kommunalsjef oppvekst og kultur Kommunalsjef helse, omsorg og velferd	
	Utvikle handlingsretteleiar frå bekymring til handling med ulike verktøy og prosedyre	Satsingsleiar BTI	
	Utvikle inkluderande miljø for omsorg, leik, læring og danning gjennom regional kompetanseheving for tilsette i barnehagane	Kommunalsjef oppvekst og kultur	2024-2026
	Etablere nye og utvikle dei møteplassane kommunen har for barn og unge, som td. open idrettshall, ungdomsklubb	Frivilligsentral Leiar ungdomsklubbane	2025-2027

	Føre vidare tiltaket med skuleLOS etter tilskotsperioden, og opprette skulefråværsteam	Kommunedirektør	2025 ->
	Utarbeide Handlingsplan mot familiefattigdom	Kommunedirektør	2025-2026
Barn og unge har kompetanse og ferdigheiter til å møte morgondagens samfunn	Auke kompetanse på inkludering gjennom kompetanseheving via Nordre Sunnmøre Regionråd	Kommunalsjef oppvekst og kultur Kommunalsjef helse, omsorg og velferd	2024-2026
	Auke kompetanse innan psykisk helse for tilsette i «Laget rundt barnet» gjennom fagdagar i skule og barnehage	Kommunalsjef oppvekst og kultur	
	Auke barn og unge sin kompetanse for eiga psykisk og fysisk helse gjennom program som «Livet&Sånn», «Tankevirus», og temadagar i skule og barnehage	Rektor, styrrar, leiar helsestasjon	
	Betre tilpassa opplæring i skulen med meir aktiv læring gjennom desentralisert kompetanseheving for tilsette i skulane	Kommunalsjef oppvekst og kultur Rektorar	
	Betre fagleg inkludering i skulen gjennom desentralisert kompetanseheving for tilsette i skulane	Kommunalsjef oppvekst og kultur Rektorar	2026-2028
	Auke den digitale kompetansen blant tilsette, barn og elevar	Kommunalsjef oppvekst og kultur	2025-2028
Foreldre/føresette som gir barn og unge	Sertifisere eit utval ICDP rettleiarar frå ulike tenesteområde og lage plan for implementering som felles verktøy	Kommunepsykolog	2024-2027

ein trygg og god oppvekst	Halde jamlege foreldrerettleiingskurs i grupper for foreldre til barn i ulike aldrar	Kommunalsjef oppvekst og kultur Kommunalsjef helse, omsorg og velferd	
	Kompetanse i og bruk av verktøyet «Tidleg Inn» for jordmor, helsesjukepleiar og helsestasjonslege. Opplæringsprogram over 2 år i samarbeid med Stranda kommune.	Leiar helsestasjon	2024-2026
	Kompetanse i bruk av verktøyet Newborn behavior observation (NBO), for helsesjukepleiar. Metoden gir foreldre auka meistringskjensle og trygghet på at dei kan lese og tolke sitt spedbarn sine signal.	Leiar helsestasjon	2024-2025
	Sertifisering som ammekyndig helsestasjon.	Leiar helsestasjon	2025
	Etablere eit lavterskeltilbud for barn og unge med psykisk uhelse og rus	Kommunepsykolog	2024-2026

Tverrfagleg samarbeid på system- og individnivå i Fjord kommune

Dette dokumentet er eit vedlegg til førebyggjande oppvekstplan i Fjord kommune.

Tabellen på neste side gjev ei oversikt over kommunen sine tverrfaglege samarbeidsarenaer og skal bidra til å gjer dei ulike møta kjent for tilsette som jobbar med barn, unge og deira familiar i Fjord. Oversikta gjer det også enklare for brukarar av offentlege tenester å orientere seg kring kommunen si møteverksemd.

Tverrfagleg samarbeid på systemnivå i Fjord

Arena 0-25 år	Mandat	Involverte partar	Møtefrekvens	Møteansvarleg
Politirådet	Angir klare mål og prioriteringar for rus og kriminalitets-førebygging og sørger for å innarbeide desse i det kommunale planverket.	Ordførar, kommunedirektør, politikontakt, beredskapsansvarleg	4 årlege møter à 2 timar Vår: 2 møter Haust: 2 møter	Politiet
Førebyggjande forum for ungdomskriminalitet	Drøfting omkring ungdomskriminalitet, rus, arrangement og førebygging	Folkehelsekoordinator, Frivilligkoordinator/ ungdomskoordinator, kommunalsjef oppvekst og kultur, politikontakt	Ved behov	Politiet/kommune
Tverrfagleg førebyggjande forum	Avdekke utfordringar kommunen står overfor og skaffe seg kunnskap om korleis desse utfordringane best kan møtast. Fatte slutningar, sette inn tiltak og koordinere innsatsen på tvers av tenestene.	Einingsleiarar som jobbar med barn og unge, helsesjukepleiarar, jordmor, psykisk helseteam, kommunalsjef oppvekst, folkehelsekoordinator, kulturkoordinator, representantar frå barnevern og PPT, politikontakt, skuleLOS, MOT-koordinator, NAV	2 årlege møter à 2,5 timar Vår: 1 møte Haust: 1 møte	Folkehelse-koordinator
Psykososialt kriseteam	Kriseteamet i kommunen har som oppgåve å sørge for at	Kriseteamet består av prest, lege, to helsesjukepleiarar, psykisk	Faste møter 4 gangar i året for å planlegge korleis dei	Beredskapsansvarleg

Arbeidet er forankra i lovverk og eigen plan for kommunalt kriseteam.	innbyggjarane i kommunen ved akutte og alvorlege kriser skal få hjelp så raskt som mogleg	helseteam, psykolog, to frå Røde Kors	kan møte kritiske situasjonar og alvorlege hendingar	
Valldal skule PPT og skuleleiing	Diskutere systemarbeid og overordna prinsipp. Gjennomgang av årshjul for aktivitet rundt spesialundervisning	Rektor, avdelingsleiarar og kontaktperson i PPT	Møter 1 gong pr. halvår	Rektor Valldal skule
Stordal skule PPT og skuleleiing	Diskutere systemarbeid og overordna prinsipp. Gjennomgang av årshjul for aktivitet rundt spesialundervisning	Rektor, avdelingsleiarar og kontaktperson i PPT	Møter 1 gong pr. halvår	Rektor Stordal skule
Eidsdal skule PPT og skuleleiing	Diskutere systemarbeid og overordna prinsipp. Gjennomgang av årshjul for aktivitet rundt spesialundervisning	Rektor, avdelingsleiarar og kontaktperson i PPT	Møter 1 gong pr. halvår	Rektor Eidsdal skule
Ressursgruppe	Kompetanseheving innan systemarbeid. Drøfte systemsaker, erfaringsdeling	Teamleiarar, spesialpedagogisk kontakt, PPT	Møter 2-3 gongar pr. halvår	Kontaktperson PPT

Tverrfagleg samarbeid på individnivå

Arena 0-6 år	Mandat	Involverte partar	Møtefrekvens	Møteansvarleg
Tverrfagleg barnehageteam <i>Barnehage Heimla i barnehagelova</i>	Saker vert drøfta anonymt eller ope dersom samtykkeerklæring ligg føre.	PPT, barnevern, helsesjukepleiar, psykiatrisk sjukepleiar og barnehage	4-6 årlege møter Vår: 2-3 møte Haust: 2-3 møter Vekselvis i kvar bhg.	Barnehagane kallar vekselvis inn til møte.
Samarbeidsmøte barnehage og skule	Samarbeidsmøte knytt til overgang mellom barnehage og skule for barn med spesialpedagogisk hjelp og/eller individuelt tilrettelagt barnehagetilbod.	Foreldre, barnehage og skule	Etter behov og i samarbeid med foreldre	Barnehagestyrarane Rektor på skulane
Arena 6-18 år	Mandat	Involverte partar	Møtefrekvens	Møteansvarleg
Tverrfagleg skuleteam Valldal skule <i>Heimla i opplæringslova</i>	Saker vert meldt inn til rektor, og drøfta anonymt eller ope dersom samtykkeerklæring ligg føre	PPT, barnevern, helsesjukepleiar, og skule	2-4 årlege møter	Rektor Valldal skule
Tverrfagleg skuleteam Stordal skule <i>Heimla i opplæringslova</i>	Saker vert meldt inn til rektor, og drøfta anonymt eller ope dersom samtykkeerklæring ligg føre	PPT, barnevern, helsesjukepleiar, og skule	2-4 årlege møter	Rektor Stordal skule
Tverrfagleg skuleteam Eidsdal skule	Saker vert meldt inn til rektor, og drøfta anonymt eller ope	PPT, barnevern, helsesjukepleiar, og skule	2-4 årlege møter	Rektor Eidsdal

<i>Heimla i opplæringslova</i>	dersom samtykkeerklæring ligg føre			
Skulane og PPT	Rettleiing og støtte for lærarar i enkeltsaker rundt utvikling, opplæring, trivsel og tilpassing i skulen	Skulane sin spesialpedagogiske kontakt, rektor, teamleiarar, lærarar ved behov	Ved behov	Spesialpedagogisk kontakt
Samarbeid rundt trygt skulemiljø/ mobbesaker	Saker om skulemiljø og mobbing	Mobbeombod i fylkeskommunen, statsforvaltar	Ved behov	Skuleleiinga
Arena 0-25 ÅR	Mandat	Involverte partar	Møtefrekvens	Møteansvarleg
Ansvarsgruppemøte Gjeld for dei lovfesta tilboda som: Alminneleg koordinator, barnekoordinator og IP	Tverrfagleg gruppe som skal sikre eit heilskapleg tilbod for barn og unge som har behov for langvarige og koordinerte helse- og omsorgstenester	Dei tenester som er involvert i saken er med. Barnet si stemme skal bli høyrd.	Koordinator avtalar nytt møte på slutten av ansvarsgruppemøtet Bør vere minimum 2 gongar pr. år	Koordinator kan vere frå ulike tenestoområde

Hjelpetiltak til barn og unge

Dette dokumentet er eit vedlegg til førebyggjande oppvekstplan og gjev ein oversikt over hjelpetiltak i Fjord kommune. Dei fleste tiltaka er tilgjengeleg, men dei som er utheva med blå skrift er tiltak vi vil implementere framover.

Barn i magen/ svangerskap	Kva er dette?	For kven?	Kvar/når?	Kontakt/ansvar
Svangerskapsførebuande samtale	Både mor og far sitt kosthald og livsstil har betydning for befruktning og fosteret si utvikling. Jordmor kan gje råd i forhold til dette.	Kvinner/par som planlegg svangerskap	På helsestasjonen. Ring jordmor for avtale.	Jordmor
Svangerskapsomsorg	Jordmor har samtalar, undersøkingar av gravide, gir råd og rettleiing til par som ventar barn. Henviser til lege og spesialisthelsetjeneste ved behov. Oppfølging gjennom heile svangerskapet etter retningsliner for svangerskapsomsorg.	Gravide og evt. partnar	På helsestasjonen ved jordmor.	Jordmor
Foreldreførebuande kurs/samtale	2 kurskveldar eller individuelle samtalar med informasjon om normal fødsel og fremming av ei god fødselsoppleving. Informasjon om føde-/barseltilbodet og den fyrste tida heime med nyfødt barn. Informasjon om ivaretaking av barn, amming og samspel med barnet og foreldrerolla. Kvinnehelse i fødsel og barsel. Parforholdet.	Gravide og evt. partnar	På helsestasjonen i løpet av svangerskapsveke 28 – 38.	Jordmor Helsesjukepleiar Evt. fysioterapeut
Par samtalar og familierettleiing	Ved behov for oppfølging etter punkt om psykisk helse, rus eller risiko for vald i førebyggjande tiltak kan foreldre tilvisast for oppfølging med	Gravide og evt. partnar med utfordringar for foreldreskap, samlivskrises eller brot, alvorleg sjukdom eller psykiske belastningar.	Tilbys i svangerskapsomsorga etter behov.	Jordmor/psykisk helse og rus/fastlege

	støttesamtalar med jordmor og/eller kommunepsykolog			
Tilbod ved småbarnsteam BUP, familievernkontoret og krisesenteret for Sunnmøre	Ved behov for vidare oppfølging etter punkt om psykisk helse, rus eller risiko for vald i førebyggjande tiltak, kan foreldre tilvisast for oppfølging med småbarnsteamet på BUP for foreldrerettleiing allereie før barnet er fødd. Dei kan også få informasjon om og time på familievernkontoret. Gravide i risiko for å bli utsett for vald skal få hjelp til å kontakte krisesenter.	Gravide og evt. partner med særlege utfordringar for foreldreskap, samlivskrises eller brot, alvorleg sjukdom eller psykiske belastningar.	Tilbys i svangerskapsomsorga etter behov.	Jordmor/psykisk helse og rus/fastlege
Barneverntenester	Det kan meldast bekymring for barn allereie før det er fødd.	Gravide der foster er i fare for direkte skade eller utviklingsavvik pga vald eller rusbruk, eller alvorleg psykisk sjukdom.	Meldast av helsepersonell etter lov om meldeplikt og avvergeplikt	Helsepersonell
Individuell plan (IP) og barnekoordinator	IP skal sikre god koordinering og framdrift i det tverrfaglege tenestetilbodet til barnet, allereie før fødsel. Ein valt fagperson har ansvar for å koordinere og samordne det tverrfaglege samarbeidet og sikre framdrift	Barn med behov for langvarige og koordinerte tenester	Ved behov. Jamfør Helse- og omsorgstenesteloven § 7-1 og 7-2. Informasjon og søknadsskjema finst på kommunen si heimeside	Koordinerte tenester
0 – 5 år	Kva er dette?	For kven?	Kvar og når?	Kontakt/Ansvarleg
Individuelle konsultasjonar for barn frå 0 - 5 år med føresette.	Konsultasjonar og oppfølging av barnet og familien etter retningslinjer for helsestasjonstenesta. Undersøking og oppfølging av barnet si fysiske og psykiske utvikling. Kartlegging av	Alle barn med føresette. Ekstrakonsultasjonar for barn med behov for oppfølging.	På helsestasjonen i Valldal og Stordal etter fastsett program i retningslinjene.	Helsesjukepleiar Lege på helsestasjon

	behov for ekstra oppfølging. Tilvising vidare ved behov.			
Undersøking og oppfølging av fysioterapeut	Tilbod i gruppe eller individuelt når barnet er 4 veker og 4 månader gammalt. Individuell oppfølging ved behov.	Barn 0-5 år med føresette.	På helsestasjonen i Valldal og Stordal.	Helsesjukepleiar Fysioterapeut
ICDP- foreldrerettleiing International Child Development program.	Tilbod om foreldrerettleiingskurs ved hjelp av ICDP-programmet.	Alle foreldre i gruppe innan barnet fyller 2 år	Organisert av helsestasjonen 1-2 gong pr år. 8 samlingar og heimeoppgåver.	2 sertifiserte ICDP-veiledarar i kommunen.
COS (Circle Of Security)	Tryggleikssirkelen. Rettleiing til foreldre der målet er å styrke mentaliseringskapasitet og fremje trygg tilknytning til barnet.	Føresette, foreldre, individuelt eller i gruppe.	Etter behov.	Helsesjukepleiar
Godt samliv	Samlivskurs for alle par som ønsker å bli betre partnarar. Kurset har særleg fokus på overgangen frå par til førstegongsforeldre.	Relevant for alle foreldre, føresette.		Familievernkontoret fram til sertifisering av helsesjukepleiarar
Individuell plan (IP) og koordinator	IP skal sikre god koordinering og framdrift i det tverrfaglege tenestetilbodet til barnet. En valt fagperson har ansvar for å koordinere og samordne det tverrfaglege samarbeidet og sikre framdrift	Barn med behov for langvarige og koordinerte tenester	Ved behov. Jamfør Helse- og omsorgstenesteloven § 7-1 og 7-2. Informasjon og søknadsskjema finst på kommunen si heimeside	Koordinerte tenester
6-13 år/ barneskule	Kva er dette?	For kven?	Kva og når?	Kontakt/Ansvarleg
Skulehelsetenesta – lågterskeltilbod for elevar og foreldre	Konsultasjonar og oppfølging ut ifrå eit heilskapleg helseperspektiv og råd og rettleiing knytt til fysisk og psykisk	Elever, lærarar og føresette.	Drop in, tidspunkt og dagar varierer frå skule	Skulehelsetenesta

	helse og ulike psykososiale problemstillinger. Utvida samtale- og rettleiingstilbod for elevar og familiar med behov for det. Tverrfagleg samarbeid ved behov. Faste undervisningsopplegg i skulen.		til skule. Ta kontakt pr. telefon.	
Psykologisk førstehjelp	Strukturert sjølvhjelps verktøy som kan hjelpe barnet med å ta styring over tankane sine og få kontroll på kva ein kan gjere når kjenslene er sterke.	Barn og ungdom frå 8-15 år som treng individuell rettleiing i ulike vanskelege fasar.	Undervisning etter avtale med lærar, blir tilbydd etter behov. (Ønsker å innføre dette som eit fast felles undervisningsopplegg for trinn 3 og 5)	Skulehelsetenesta
LOS	Oppfølging av elevar og som har bekymringsfullt høgt fråvær og deira føresette	Elevar Føresette	På skule og fritid ved behov	SkuleLOS
Foreldrerettleiing	Rettleiing til foreldre, der barn har psykiske vanskar. Hjelpe foreldre til å forstå, tolke og respondere på barnet sine signal på utviklingsstøttande måtar. Rettleie til utviklingstøttande samspel.	Foreldre		Psykisk helse og rus
Utviklingsstøttande samtalar med barn og omsorgspersonar	Samtaler med barn og omsorgspersonar/personar som står i konkrete samspillande relasjonar med barnet. For å sikre barnet god utviklingstøtte i aktuell livssituasjon.	Barn og personar i barnet sitt omsorgssystem (til dømes foreldre, lærarar, andre)		Psykisk helse og rus Kommunepsykolog
Intersubjektive terapisamtalar med barn	Terapisamtalar med barn der følelsmessige vanskar, åtferdsvanskar eller andre psykiske utfordringar er av eit omfang der det	Barn. Gjerne i kombinasjon med samtalar med foreldre.		Psykisk helse og rus Kommunepsykolog

	er ønska hjelp frå kommunal psykisk helseteam. Ofte i kombinasjon med foreldrerettleiing og/eller familierapi			
Støttekontakt/aktivitetskontakt	Tilbyr bl.a. sosialt samvær og følge til ulike fritidsaktivitetar.	Barn som treng ekstra støtte og oppfølging i fritida	Etter behov, jamfør Helse- og omsorgstenestelova § 3-2	Koordinerte tenester
Individuell plan (IP) og koordinator	IP skal sikre god koordinering og framdrift i det tverrfaglege tenestetilbodet til barnet. Ein valt fagperson har ansvar for å koordinere og samordne det tverrfaglege samarbeidet og sikre framdrift i IP/stafettlogg.	Barn med behov for langvarige og koordinerte tenester	Ved behov. Jamfør Helse- og omsorgstenesteloven § 7-1 og 7-2. Informasjon og søknadsskjema finst på kommunen si heimeside.	Koordinerte tenester
13-16 år/ ungdomsskule	Kva er dette?	For kven?	Kva og når?	Kontakt/ansvarleg
Skulehelse-tenesta – lågterskeltilbod for elevar og foreldre	Skulehelsetenesta tilbyr konsultasjonar og oppfølging ut ifrå eit heilskapleg helseperspektiv. Utvida tilbod for elevar og familiar med behov for råd og rettleiing om blant anna trivsel, rus, seksualitet, identitet, psykiske problem og kosthald. Tverrfagleg samarbeid.	Elevar, lærarar og føresette	Drop in, tidspunkt og dagar varierer frå skule til skule. Ta kontakt pr. telefon.	Skulehelsetenesta
Psykologisk førstehjelp for ungdom	Strukturert verktøy som skal gjere barn og unge i stand til å klare å ta vare på eigen psykisk helse.	Barn som treng rettleiing i ulike vanskelege fasar.	Undervisning etter avtale med lærar, blir tilbydd etter behov.	Skulehelsetenesta. Ta kontakt med helsesjukepleiar på skulen.

Tankevirus trinn 9 og 10 (ønskeleg å tilby)	Tankevirus bygg på kognitiv åtferdsterapi og metakognitiv terapi. Hjelpe å forebygge psykiske helseutfordringar og utruste born med eit praktisk verktøy.	Ungdom som har behov for rettleiing i ulike vanskelege fasar.	Felles undervisning på trinn 9 og 10. Individuell rettleiing blir tilbydd etter behov.	Skulehelsetenesta.
Helsestasjon for ungdom HFU	Råd og rettleiing ved jordmor, helsesjukepleiar eller lege om blant anna seksualitet, rus, kjønnsjukdommar, psykiske problem og kosthald. Du kan også få tilvising vidare til spesialist	Ungdom opp til 22 år.	Drop in på Valldal helsestasjon torsdagar kl.14.00 til 16.00. Etter avtale i både Stordal og Valldal.	Helsestasjon for ungdom. HFU-lege
LOS	Oppfølging av elevar som har bekymringsfullt høgt fråvær og deira føresette	Elevar Føresette	På skule og fritid ved behov	SkuleLOS
Rådgjevar/sosiallærar	Samtale/rettleiing	Elevar	I skuletida ved behov	Sosiallærar på skulane
Støttekontakt/aktivitetskontakt	Tilbyr bl.a. sosialt samvær og følge til ulike fritidsaktivitetar.	Ungdom med behov for støtte og oppfølging i aktivitetar på fritida	Etter behov, jamfør Helse- og omsorgstenestelova § 3-2	Koordinerte tenester
Samtalar med ungdom	Lågterskeltilbod Samtale/rettleiing/terapi med ungdom som ønsker hjelp frå psykisk helseteam for meistring av psykiske utfordringar	Ungdom. Evt. også i kontakt med foreldre.		Psykisk helse og rus
Individuell plan (IP) og koordinator	IP skal sikre god koordinering og framdrift i det tverrfaglege tenestetilbodet til ungdommen. Ein valt fagperson har ansvar for å koordinere og samordne det	Ungdom med behov for langvarige og koordinerte tenester	Ved behov. Jamfør Helse- og omsorgstenesteloven § 7-1 og 7-2.	Koordinerte tenester

	tverrfaglege samarbeidet og sikre framdrift i IP/stafettlogg.		Informasjon og søknadsskjema finst på kommunen si heimeside.	
16-20 år	Kva er dette?	For kven?	Kva og når?	Kontakt/ ansvarleg
Samtale, råd og rettleiing psykisk helse og livsmeistring	Lågterskeltilbod. Samtale/rettleiing/terapisamtalar.	Ungdom, unge vaksne		Psykisk helse og rus
Helsestasjon for ungdom HFU	Råd og rettleiing ved jordmor, helsesjukepleiar eller lege om blant anna seksualitet, rus, kjønnsjukdommar, psykiske problem og kosthald. Du kan også få tilvising vidare til spesialist	Ungdom opp til 22 år.	Drop in på Valldal helsestasjon torsdagar kl.14.00 til 16.00. Etter avtale i både Stordal og Valldal.	Helsestasjon for ungdom. Jordmor HFU-lege
Støttekontakt/aktivitetskontakt	Tilbyr bl.a. sosialt samvær og følge til ulike fritidsaktivitetar.	Personar med behov for kontakt, hjelp eller rettleiing i kvardagen	Etter behov, jamfør Helse- og omsorgstenestelova § 3-2	Koordinerte tenester
Individuell plan og koordinator	IP skal sikre god koordinering og framdrift i det tverrfaglege tenestetilbodet til ungdommen. Ein valt fagperson har ansvar for å koordinere og samordne det tverrfaglege samarbeidet.	Personar med behov for langvarige og koordinerte tenester	Ved behov. Jamfør Helse- og omsorgstenesteloven § 7-1 og 7-2. Informasjon og søknadsskjema finst på kommunen si heimeside.	Koordinerte tenester
Oppfølgingstenesten (OT)	Råd og rettleiing om utdannings- og yrkesval, opplæring, arbeid mm. Målet er at du skal få formell	Ungdom 16-21 år utan plass på vidaregåande skule/læreplass/varig arbeid	Ta kontakt på telefon	OT-rådgivar

	kompetanse som studiekompetanse, yrkeskompetanse eller annen kompetanse	eller har mista opplæringsretten.		
Foreldre/føresette	Kva er dette?	For kven?	Kva og når?	Kontakt/ ansvarleg
Parsamtalar og familiesamtaler	Parsamtalar og familiesamtalar ved samspelsvanskar i familien	Foreldre og familiar	Ved avdekt behov	Kommunepsykolog
ICDP – International Child Development program. Foreldrerettleiingsprogram for flyktningforeldre til born i ulik alder.	Bidra til tryggleik i foreldrerolla. Fremje godt samspel mellom foreldre og born. Forebygge vald. Nettverksbygging. Bygge bru mellom kulturar.	Flyktningforeldre/føresette i introduksjonsprogrammet.	12 samlingar i gruppe.	Introduksjonsprogrammet i kommunen.
ICDP - International Child Development program. Foreldrerettleiing	Bidra til tryggleik i foreldrerolla. Fremje godt samspel mellom foreldre og born. Forebygge vald. Nettverksbygging.	Føresette, foreldre og familiar. Individuelt eller i gruppe.	Eit kurs kvart halvår, eller etter behov. Tilbod til alle foreldre før barnet er 2 år. Evt gruppe for ungdomsforeldre.	Helsestasjonstenesta i samarbeid med sertifiserte veiledarar.
Startlån	For husstandar som ikkje får vanleg bustadlån eller som har vanskar med å bli buande i bustaden sin. Har du låg inntekt kan startlånet kombinerast med tilskot eller bustønad	Personar som ikkje får lån eller tilstrekkeleg lånebeløp i ordinære kredittinstitusjonar	Etter behov	Startlån og tilskudd fra kommunen - Husbanken Du kan få hjelp til å fylle ut søknaden i Servicetorget på rådhuset

Tiltak frå barneverntenesta

Råd og rettleiing Rettleiingskompetanse	Barnevernet innehar rettleiingskompetanse. Familiar/foreldre som har behov for råd og rettleiing for å få familielivet, foreldreskap og kvardagen til å fungere til barnets beste.	Etter søknad til barnevernet eller undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste Tlf. 70268000
Støttekontakt	Tiltak til born/ungdom	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste
Besøksheim	Eit tiltak til born/ungdom som har behov for andre opplevsar enn ein får i eigen heim samt avlastning for foreldre.	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste
COS	Tryggleiksirkelen – Foreldrerettleiingsmetode for å kunne betre forstå og ivareta barnet sitt. Bli ein betre forelder.	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste
Bapp gruppe	Gruppetilbod til barn/ungdom med foreldre som har utfordringar innan psykisk helse og/eller rus	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste
Kognitiv Terapi	Tiltak retta mot ungdom i barnevernet som slit med ulike utfordringar.	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste

Opphald for foreldre og barn/ungdom i familiesenter.	Tiltak til familiar som treng å få støtte til kartlegging og gjennomføring av endringstiltak.	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste
Innsøking BUP	Det er i dag lege og barnevernsteneste som er innsøkjande instansar til BUP	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste
Økonomisk bistand	Etter vurdert behov som f.eks. fritidsaktivitetar, ferieopphald osv.	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste
Familieterapi	Samtale med familieterapeut for å få konstruktiv samhandling i familien	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste
Familieråd	Eit møte der familie, slekt og vener samlast med offentleg hjelp for å finne løysingar i nettverket til familien til beste for barnet.	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste
PMTO	Parent Management Training Foreldrerettleiing for å unngå utvikling av åtferdsvanskar	Etter søknad til barnevernet eller etter undersøking i barnevernet	Etter nærare avtale med kontaktperson i barnevernet	Stranda og Fjord barnevernsteneste

Førebyggande tiltak

Dette dokumentet er eit vedlegg til førebyggande oppvekstplan og gjev ein oversikt over førebyggande tiltak i Fjord kommune.

Dokumentet er meint som eit arbeidsverktøy, samtidig med at det skal gje ei oversikt over kva som blir gjort i Fjord kommune innanfor det førebyggande feltet for barn og unge og deira nettverk. Dette er tiltak som gjeld alle, førebyggande arbeid på primærplan. Hjelpetilbod på sekundær- og tertiærplan er presentert i skjemaet "Hjelpetilbod til barn og unge".

I tabellen under er tiltaka sortert etter kva alder/klassestrinn tiltaket gjennomførast, samt for familiar enkelttiltak uavhengig av alder. I tillegg til det som står i skjemaet blir mykje førebyggande arbeid gjort gjennom systematisk arbeid i dagleg drift. Arbeid og tiltak som er lovpålagde eller blir gjort etter faglege retningslinjer er generelt ikkje tekne med her.

Alder 0-5 år	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Ansvar/utfører
I svangerskapet	Tidleg samtale i svangerskap	Nå ut med informasjon som styrkar vordande foreldre sin kunnskap i å ivareta mor og foster si helse. Identifisere risikofaktorar og iverksette tiltak ved behov.	Gravide kjem til første konsultasjon så tidleg som mogleg i svangerskapet, veke 4-8.	Gravide med evt. partner	Jordmor/lege
I svangerskapet	Kartlegge risiko for vald mot kvinner i svangerskap. ASS skjema (kartleggingsskjema for alle typar opplevd vald)	Beskytte mor og barn mot skade. Informere kvinner om ulike former for vald og potensiell skade for mor og foster. Identifisere risikofaktorar og iverksette tiltak ved behov	Tema på 1. svangerskapskontroll og ASS skjema etter behov.	Gravide	Jordmor/lege
I svangerskapet	10 smarte tips. Familiepakka. Introduksjon av Stinesofiestiftelsen sitt program for førebygging av vald mot barn.	Førebygge vald, med særleg fokus på filleristing av små barn. Opplyse og bevisstgjere blivande foreldre. Identifisere risikofaktorar og iverksette tiltak ved behov.	Tema på 24-vekers svangerskapskontroll og heimebesøk etter fødsel.	Gravide med evt. partner og nybakte foreldre.	Jordmor
I svangerskapet	Kartlegging av alkohol/rusvanar til	Auke kunnskap blant blivande foreldre om skadeverknadar av	Tema på første svangerskapskontroll.	Gravide med evt. partner	Jordmor

	blivande foreldre evt bruk TWEEK-skjema. Informere om fysisk og psykisk risiko for barnet.	alkohol og anna rus. Bevisstgjere foreldre om eigne vanar.			
I svangerskapet	Kartlegging av den gravide si psykiske helse evt bruk EPDS skjema.	Identifisere risikofaktorar for svangerskaps- og fødselsdepresjon og iverksette tiltak ved behov. Auke kunnskap og styrke foreldre i å identifisere teikn på psykiske helseutfordringar og søke hjelp tidleg.	Tema på 1. og 32 vekers svangerskapskontroll, samt etterkontroll 6 veker etter fødsel.	Gravide	Jordmor
Etter fødsel	Tett oppfølging av det nyfødde barnet og familien etter fødsel.	Gje foreldrestøtte i barseltida, ammerettleiing, Informasjon om ivaretaking av barnet. Helseundersøking av mor og barn. Identifisere risiko for fødselsdepresjon og behov for tiltak. Forebygge/avdekke vald og omsorgssvikt.	Heimebesøk av jordmor 1-3 dagar etter heimkomst og av helsesjukepleiar 7-10 dagar etter fødsel. Filmen "I trygge hender"	Nyfødde med føresette.	Jordmor helsesjukepleiar
Barnet er 4 veker	10 smarte tips. Oppfølging av Stinesofiestiftelsen sitt program for førebygging av vald mot barn	Førebygge vald, med særleg fokus på filleristing av små barn. Opplyse og bevisstgjere foreldre. Identifisere risikofaktorar og iverksette tiltak ved behov.	På 4 vekers barnekontroll	Foreldre	Helsesjukepleiar
6 veker	Kartlegging av alkohol/rusvanar til foreldre Informere om fysisk og psykisk risiko for barnet	Auke kunnskap blant foreldre om skadeverknadar av alkohol og anna rus. Bevisstgjere foreldre om eigne vanar.	På 6 vekers barnekontroll	Foreldre	Helsesjukepleiar
6 veker	Kartlegge risikofaktorar i forhold til psykisk helse. EPDS-skjema	Identifisere risikofaktorar for fødselsdepresjon og iverksette tiltak ved behov.	6 vekers barnekontroll og 6 vekers etterkontroll av mor	Foreldre	Helsesjukepleiar og jordmor/lege

ICDP foreldrerettleiing	Tilby foreldrerettleiing for alle foreldre gjennom ICDP-kurs	Styrke foreldre i si nye rolle	I løpet av barnet sine første 2 leveår	Foreldre	Kvalifiserte ICDP-veileдарar
Barnehagen	Foreldresamtalar	Felles forståing av barnet og måten ein handterer ulike utfordringar. Styrke samarbeidet mellom barnehage og heimen.	Haust Vår	Barnet	Pedagogisk leiar og foreldre
Barnehagen	Foreldremøte	Tett samarbeid mellom heim og barnehage. Felles og lik informasjonsformidling til alle foreldre. Gjerne i samarbeid med andre instansar som f.eks PPT.	Haust Vår om nødvendig	Foreldre	Styrar og pedagogiske leiarar.
Barnehagen	Tidleg innsats	Oppdage utfordringar og vanskar barnet kan få tidleg.	Gjennomgåande	Barnet	Personalet
Barnehagen	Samarbeid med andre instansar (PPT, Barnevern, helsesjukepleier m.fl.) Laget rundt barnet	Gi barnet oppfølging med vidast mogeleg kompetanse.	Etter behov og avtale	Barnet	Pedagogisk leiar og styrar saman med andre instansar.
Barnehage	“Livet og sånn”	Styrke barnet sin sosiale kompetanse og livsmeistring.	Gjennomgåande	Barnet	Personalet
Barnehagen	Barn sin medverknad	Skape samarbeid mellom barnet og personalet.	Dagleg	Barnet	Personalet
Barnehagen	Barnesamtalar	Høyre barnet si stemme i kvardagen.	Ved behov	Barnet	Pedagogisk leiar
Barnehagen	Plan for overgang barnehage – skule.	Skape tryggleik og god oppfølging av barna som skal begynne på skulen.	Begynner hausten, intensiverast på vårhalvåret.	Barnet	Styrar /Ped.leiar Rektor/ Kontaktlærar
Barnehagen	Regionalkompetanseheving	Gi lik kompetanseutvikling til heile personalgruppa. Auke kvaliteten på arbeidet i barnehagen.	Gjennomgåande	Personalet	Arbeidsgruppe

Barnehagen	Felles aktivitetar (Nissefest, Lucia, karneval m.m.)	Gi fellesopplevingar til alle barna på tvers av alder og avdeling.	Etter avtale	Barna	Personalet.
Klassetrinn	Tiltak	Målsetting	Omfang	Målgruppe	Ansvar/utfører
5.- 10.kl.	LOS	Skule LOS er eit tiltak knytt til skulefråvær i Fjord kommune. Skule LOS kan hjelpe til med individuelle tilpassingar for å auke oppmøte, trivsel, meistring og betre skuleprestasjonar.	Ved behov	Elevar	LOS
1.- 7. kl.	Leikepatrulje	Trivselsfremjande og haldningsskapande arbeid på barneskulen.	Faste økter i matfri	Elevar	LP- leiar
1.- 10.kl.	Inspeksjon friminutt	Synlege vakter med vestar. Sikre eit godt psykososialt miljø, og høve til observasjon ved behov	Kvart friminutt	Elevar	Lærarar/assistentar
1.-10. kl.	Bussvakter	Vaksne med vestar på busshaldeplassane	Kvar dag etter skuletid		Lærarar/assistentar
8.- 10.kl.	Sosiallærar	Samtalar og oppfølging av elevar	Heile skuleåret	Elevar	Sosiallærar
1.- 10.kl.	Elevsamtalar	Målretta ein-til-ein samtalar som gir skulen moglegheit til både å vere i forkant av, og til å avdekke og stoppe negative forhold før dei får utvikle seg.	Minimum 2 gongar pr skuleår	Elevar	kontaktlærar
5.- 10. kl	Elevråd/ klasseråd	Elevråd/klasseråd skal kunne uttale seg i og komme med innspel i saker som gjelder mellom anna læringsmiljø, arbeidsforhold og velferda til elevane. Elevrådet er elevane sitt talerør på skulen.	Med jamne mellomrom	Elevar	Kontaktlærar/ kontaktlærar elevråd

1.- 10. kl.	Elevundersøkinga Spekter Sosiogram	Kartlegging av læringsmiljø	Minimum ein gong pr skuleår	Elevar	Rektor/ kontaktlærer
1.kl.	Plan for overgang mellom barnehage og skule	Overgangsmøter og besøk. Skape tryggleik og sikre god oppfølging av borna som skal begynne på skulen	Frå hausten siste barnehageår, avsluttast med førskuledag ila våren	Nye 1.klasse elevar	Leiing i barnehage og skule Avdelingsleiar og kontaktlærer skule
1.og 5/6. kl.	Fadderordning 1. og 5. eller 6. kl.	5. kl. er fadrar og hjelper 1. kl. med å finne seg til rette på skulen	Etter avtale	Elevar	Kontaktlærer 1. og 5. kl.
1.- 10. kl.	Samarbeid med rådsorgan ved skulen, FAU, SU og SMU	Skal i samarbeid med skulen bidra til ein trygg og god skule for alle	Etter oppsett plan	Føresette	Rektor og føresette
1.- 10. kl.	Elevsamtalar	Jamlege samtalar mellom kontaktlærer og elev med fokus på rettleiing og framovermelding. Styrke elev- lærar relasjon.	Haust og vår, evt. jamleg	Elevar	Kontaktlærer
1.- 10. kl.	Utviklingssamtalar	Samtale med føresette og evt. elev med fokus på faglege og sosiale tilhøve til eleven. Styrke heim- skule samarbeidet.	Haust og vår	Føresette og elevar	Kontaktlærer Lærarar
1.- 10. kl.	Foreldremøte	Skulen informerer om innhaldet i opplæringa, trivsel i klassa, viktige tema for semesteret, retningslinjer og evt. utfordringar. Dialog om korleis føresette kan påverke skuledagen og korleis skule og heim kan samarbeide godt. Føresette kan bli kjent, knyte kontakt og utveksle erfaringar.	Haust og vår	Føresette	Kontaktlærer

1.- 10. kl.	Ordensreglement, stegreglar og klassereglar	Ordensreglement og stegreglar blir gjennomgått ved skulestart. Klassene utarbeider sine klassereglar.	Ved skulestart og repeterast jamleg	Elevlar	Kontaktlærar
1.- 10. kl.	Sjekklister	Ved turar og aktivitetsdagar blir det gjennomført ei sjekklister/ analyse	I forkant av turar og aktivitetsdagar	Tilsette	Leiinga Lærarane
1.- 10. kl.	Felles aktivitetar/ arrangement	Ulike aktivitetar i klassa/ steget/ heile skulen og skulane i Fjord for å styrke det sosiale tilhøyre. Døme: aktivitetsdagar, idrettsdagar, fjellturar, overnattingstur, skidag, juleverkstad, juleavslutning, Kabaret, BlimE dans osv.	Heile skuleåret	Elevlar	Skulane
7., 9. og 10.kl.	Leirskule/ turar for elevane i Fjord	7. kl.: Bjørnsund 9. kl.: Reindalseter evt annan overnattingstur 10.kl. Polen	Vår Haust Haust	Elevlar	Rektor/ kontaktlærarar 7., 9. og 10.kl.
1.- 4. kl.	Leikegrupper	Elevane i 1.- 4. kl. er delt inn i faste leikegrupper. Sikre at alle har nokon å vere i lag med og at alle blir kjent med kvarandre	Delar av året	Elevlar	Lærarane 1.- 4. kl.
1.- 10.kl.	Skulemiljø	Skulemiljø vert jamleg drøfta blant dei tilsette. Sikre at skulen tek rast tek tak og følgjer opp Bruke aktivitetsplan ved behov	Sak på fellesmøter heile året	Elevlar	Rektor/ teamleiarar/ kontaktlærarar

Tiltak og samarbeid med frivillige organisasjonar for å styrke deltaking og førebygge sosial ulikskap og utanforskap

Dette dokumentet er eit vedlegg til førebyggjande oppvekstplan i Fjord kommune.

Aktivitet	Tidspunkt/ omgang/ressurs	Ansvar/deltakarar
Supersommar	Sommaraktivitetstilbod 1.-10. kl. Gjennomføring avhengig av tilskotsmidlar (Bufdir, Gjensidigestiftelsen, andre)	Frivilligsentralen i samarbeid med oppvekst
Givarglede	Årleg; jul og påske	Frivilligsentralen i samarbeid med Røde Kors/frivillige medhjelparar
Ungdomsklubbar	Frå 8. klasse Eidsdal, Stordal og Valldal Ulik frekvens og organisering	Kommune/føresette
Ung kunst og kultur	Samarbeidsavtale med MRfk. Kompetanseheving og tilbod om kulturaktivitetar for ungdom	Frivilligsentralen/kultur og oppvekst generelt
UKM	Ung Kultur Møtes – kulturtilbod gjennom heile året, lokalt og regionalt	Kulturkonsulent og kulturskule
MOT natt til 1. mai	Rusfritt arr for ungdom frå 13 år og oppover. Finansiert av eksterne midlar frå tilskotsordningar og lokalt næringsliv	Frivilligsentralen/MOT/føresette
Gratisbutikk	Tilbod for alle aldersgrupper/alle innbyggjarar	Frivilligsentralen/valfaget <i>Innsats for andre</i> /frivillige
Utstyrbase	Gratis utlån av friluftsutstyr for alle. Innkjøp basert på tilskotsmidlar frå Bufdir + utsdtyr gjennom friluftsrådet	Frivilligsentralen
Fritidsaktivitetar i regi av frivillig sektor	Idrettslag, korps, kor, 4H, trial, taekwondo, hest...	Frivillige lag
Fritidsklubb	Lågterskel tilbod, ope for alle skulelevar i Fjord kommune, måndag/torsdag 1430-	Stall Bjørstad

	1730. Gratis. Finansiert med midlar frå Bufdir.	
Fritidskort	Støtte til kontingent og utstyr til fritidsaktiviteter. 6-18 år	Frivilligsentralen